

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie XI./2022
Senát I

Nález:

spisová značka	I. ÚS 328/2022
populárny názov	Skončenie "starej exekúcie" ex lege
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	19.10.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov
analytická právna veta	Ak exekučný súd do účinnosti zákona č. 233/2019 Z. z. nevydal rozhodnutie o zastavení exekúcie z dôvodu zániku práva a ani nezačal konať o jej zastavení z tohto dôvodu, po nadobudnutí účinnosti zákona č. 233/2019 Z. z. už takto postupovať nemohol, pretože sa začali uplatňovať pravidlá vyplývajúce zo špeciálnej právnej úpravy a tá stanovila ako dôvod zastavenia exekúcie ex lege uplynutie rozhodnej doby. V takto skončenom exekučnom konaní nemožno pokračovať a ani „dodatočne“ rozhodnúť o zastavení exekúcie podľa Exekučného poriadku, pretože exekučný súd nemôže uznesením duplicitne zastaviť už zastavenú exekúciu z iného, hoci aj skôr vzniknutého dôvodu. Procesným úkonom vydania upovedomenia o zastavení starej exekúcie sa zákonný nárok súdneho exekútora na paušálne trovy zhmotňuje a len a práve táto výzva na úhradu trov, ktorá je súčasťou upovedomenia o zastavení starej exekúcie, je následne exekučným titulom. Otázka posudzovania opodstatnenosti vydania upovedomenia o zastavení starej exekúcie súdom je teda aj otázkou ne/existencie nároku súdneho exekútora na paušálnu náhradu trov. Z toho vyplýva, že exekútor je v tejto časti účastníkom konania (a teda aj ako orgán verejnej moci je nositeľom základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 ústavy).
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ - súdny exekútor poverený výkonom exekúcie. Predmetom exekučného konania bolo vymożenie pohľadávky s príslušenstvom, ktorú povinný nezaplatil napriek tomu, že mu túto povinnosť ukladá rozhodnutie o priestupku vydané oprávneným 3. novembra 2004, ktoré sa stalo vykonateľným 4. februára 2005. Sťažovateľ 18. februára 2020 vydal upovedomenie o zastavení exekúcie a výzvu oprávnenému na úhradu trov starej exekúcie, a to z dôvodu, že boli naplnené podmienky na takýto postup podľa zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 233/2019 Z. z.“).

	<p>Proti upovedomeniu sťažovateľa o zastavení exekúcie podal oprávnený námietky, o ktorých rozhodol okresný súd uznesením vyššieho súdneho úradníka z 8. septembra 2020 tak, že im vyhovel a zrušil upovedomenie o zastavení starej exekúcie. Konštatoval, že v okolnostiach posudzovanej veci došlo k preklúzii pohľadávky priznanej exekučným titulom skôr, ako začala plynúť rozhodná doba podľa § 3 ods. 1 zákona č. 233/2019 Z. z., preto sťažovateľ nebol oprávnený vydať upovedomenie o zastavení starej exekúcie. Uvedená procesná situácia odôvodňovala podľa jeho názoru potrebu aplikácie § 57 ods. 1 písm. f) Exekučného poriadku, podľa ktorého exekúciu súd zastaví, ak po vydaní rozhodnutia zaniklo právo ním priznané.</p> <p>Proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú sudca okresného súdu napadnutým uznesením z 23. septembra 2021 zamietol, stotožniac sa s názorom vyjadreným v uznesení vyššieho súdneho úradníka.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Pre posúdenie ústavnej sťažnosti je potrebné v prvom rade poukázať na zmysel a účel prijatia zákona č. 233/2019 Z. z., ktorým bolo riešiť neúnosnú situáciu na exekučných súdoch, kde sa v státisíoch exekučných konaní dlhodobo neúspešne viedla exekúcia proti povinným a v konečnom dôsledku tento stav vyúsťoval až do kolízie s princípom právnej istoty subjektov exekučného konania. Zákonodarca túto situáciu neriešil novelou Exekučného poriadku, ale samostatným zákonom, ktorým zaviedol okrem iného aj pojem stará exekúcia. V zmysle tohto osobitného zákona má súdny exekútor za splnenia zákonných predpokladov povinnosť oznámiť oprávneným vo svojom upovedomení, že ex lege došlo k zastaveniu týchto starých exekúcií. V rámci svojho včasného upovedomenia má súdny exekútor možnosť si uplatniť u oprávneného tzv. paušálne trovy zastavenej exekúcie v presne stanovenej výške. Zákon č. 233/2019 Z. z. je teda vo vzťahu k Exekučnému poriadku úpravou lex specialis, ktorá osobitne upravuje tam stanovené situácie, a to tak vo vzťahu k ďalšiemu trvaniu exekučného konania, ako aj vo vzťahu k otázke náhrady trov exekútora, ktorú rieši v porovnaní s exekučným poriadkom osobitným spôsobom.</p> <p>Stará exekúcia sa v zmysle konkrétnych ustanovení zákona č. 233/2019 Z. z. zastavuje zo zákona, ak nastane niektorý z dôvodov, ktoré sú taxatívne vymedzené v § 2 ods. 1. V prípade § 2 ods. 1 písm. a) zákona č. 233/2019 Z. z. dôjde k zastaveniu exekúcie zo zákona ak vo veci nie je daná niektorá z výnimiek uvedených v § 2 ods. 2 (absolútne výnimky) alebo v § 4 (relatívne výnimky). Ustanovenia Exekučného poriadku o zastavení exekúcie sa aplikujú, len pokiaľ neexistuje dôvod na zastavenie starej exekúcie podľa § 2 ods. 1 zákona č. 233/2019 Z. z.</p> <p>V danej veci išlo o tzv. starú exekúciu v zmysle jej zákonnej definície (§ 1 ods. 2), čo indikovalo aplikáciu zákona č. 233/2019 Z. z. Okolnosťou majúcou za následok zastavenie exekúcie priamo zo zákona malo byť uplynutie rozhodnej doby, teda doby 5 rokov od doručenia prvotného poverenia na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi. V konaní nebolo sporné, že nešlo o žiadnu z výnimiek uvedených v § 2 ods. 2 alebo v § 4 zákona č. 233/2019 Z. z., pre ktorú by sa exekúcia nemohla zastaviť. Sťažovateľ, riadiac sa právnou úpravou, preto vydal upovedomenie o zastavení starej exekúcie.</p> <p>Exekučný súd s vydaním upovedomenia o zastavení exekúcie nesúhlasil, pretože podľa jeho názoru došlo k zániku práva (preklúzii) skôr než k uplynutiu rozhodnej doby, a preto mala byť exekúcia zastavená podľa § 57 ods. 1 písm. f) Exekučného poriadku účinného do 31. marca 2017.</p> <p>Zohľadnením právnej úpravy, zmyslu a účelu zákona č. 233/2019 Z. z., právnych princípov, ako aj výkladových pravidiel však nemožno konštatovať, že by bol tento záver exekučného súdu správny a jeho výklad práva ústavne udržateľný. Možno skutočne pripustiť, že ku preklúzii vymáhaného práva došlo skôr ako k uplynutiu rozhodnej doby. Súd na plynutie prekluzívnej lehoty prihliada z úradnej povinnosti, čo však nezakladá povinnosť súdu rozhodnúť o zastavení exekúcie, ale iba povinnosť brať do úvahy tento dôvod na zastavenie</p>

	<p>exekúcie bez toho, aby naň musel niektorý z účastníkov konania poukázať. Následné uplynutie prekluzívnej lehoty samo osebe nespôsobuje zastavenie exekučného konania. Zo znenia § 57 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017 vyplýva, že skutočnosť, či nastal dôvod na zastavenie exekúcie, môže posúdiť len exekučný súd, ktorý vždy najprv dôvod zastavenia exekúcie preskúma a účinky mu prizná tým, že exekúciu zastaví svojím rozhodnutím. Podstatným faktom je, že exekúcia sa nezastavuje priamo vznikom dôvodu na jej zastavenie (t. j. zo zákona ako je tomu v prípade zákona č. 233/2019 Z. z.), ale až rozhodnutím súdu.</p> <p>Ústavný súd v náleze č. k. II. ÚS 509/2021 z 27. apríla 2022 vyslovil právny názor, že ak pred účinnosťou zákona č. 233/2019 Z. z. (alebo neskorším dňom, ku ktorému budú splnené podmienky na aplikáciu upovedomenia o zastavení starej exekúcie) existoval dôvod na zastavenie starej exekúcie vyplývajúci z Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017 a k uvedenému okamihu nebolo rozhodnuté alebo rozhodované o zastavení exekučného konania, stará exekúcia sa zastavuje ex lege podľa zákona č. 233/2019 Z. z.</p> <p>Vzhľadom na skutočnosť, že v posudzovanom prípade exekučný súd do účinnosti zákona č. 233/2019 Z. z. nevydal rozhodnutie o zastavení exekúcie z dôvodu zániku práva a ani nezačal konať o jej zastavení z tohto dôvodu, po nadobudnutí účinnosti zákona č. 233/2019 Z. z. už takto postupovať nemohol, pretože sa začali uplatňovať pravidlá vyplývajúce zo špeciálnej právnej úpravy a tá stanovila ako dôvod zastavenia exekúcie ex lege uplynutie rozhodnej doby. V takto skončenom exekučnom konaní nemožno pokračovať a ani „dodatočne“ rozhodnúť o zastavení exekúcie podľa Exekučného poriadku, pretože exekučný súd nemôže uznesením duplicitne zastaviť už zastavenú exekúciu z iného, hoci aj skôr vzniknutého dôvodu.</p> <p>Procesným úkonom vydania upovedomenia o zastavení starej exekúcie sa zákonný nárok súdneho exekútora na paušálne trovy zhmotňuje a len a práve táto výzva na úhradu trov, ktorá je súčasťou upovedomenia o zastavení starej exekúcie, je následne exekučným titulom. Otázka posudzovania opodstatnenosti vydania upovedomenia o zastavení starej exekúcie súdom (a aplikácie správneho právneho predpisu) je teda aj otázkou ne/existencie nároku súdneho exekútora na paušálnu náhradu trov. Z toho vyplýva, že exekútor je v tejto časti účastníkom konania (a teda aj ako orgán verejnej moci je nositeľom základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 ústavy).</p> <p>Sumarizujúc uvedené, ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie okresného súdu nie je ústavne udržateľné, pretože okresný súd negoval procesný postup sťažovateľa zodpovedajúci relevantnej právnej norme dopadajúcej na rozhodovanú situáciu, keď aplikoval právnu normu, ktorá v danom čase už nemohla byť použitá, a to s dôsledkami na práva sťažovateľa.</p> <p>Preto ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým uznesením bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a analogického práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESRP a iných súdov</p>	
<p>súvisiace právne predpisy</p>	<p>zákon č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov</p>
<p>klúčové slová</p>	<p>práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu exekúcia-trovy exekúcie exekúcia-exekučné konanie aplikácia právnych noriem-ústavne nesúladná</p>

	interpretácia právnych noriem konanie-zastavenie
--	---

spisová značka	I. ÚS 415/2022
populárny názov	Posúdenie obsahu dovolania
sudca spravodajca	Rastislav Kaššák
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	10.11.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 127 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 4 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov
analytická právna veta	Ak najvyšší súd odmietne dovolanie v dôsledku nesprávnej interpretácie jeho skutočného obsahu, zamedzí tak sťažovateľovi prístup k dovolaciemu súdu, v dôsledku čoho zasiahne do jeho základného práva na súdnu ochranu.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka sa podanou žalobou domáhala žalovaného vrátenia daru podľa § 630 Občianskeho zákonníka, a tým určenia, že je podielovou spoluvlastníčkou v žalobe bližšie špecifikovaných nehnuteľností. Okresný súd Žilina (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom zo 6. februára 2018 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) žalobu sťažovateľky zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania. Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že správanie žalovaného (obdarovaného) voči sťažovateľke nenaplnilo znaky správania hrubo porušujúceho dobré mravy, keďže sťažovateľkou opísané správanie bolo v značnej miere spôsobené krízou v manželskom vzťahu žalovaného a jeho manželky a tiež určitou ingerenciou sťažovateľky ako jeho svokry. Ani skutočnosť, že žalovaný nadviazal mimomanželskú známosť s inou ženou, nepovažoval konajúci súd za kvalifikované porušenie morálnych pravidiel, pretože žalovaný tento pomer udržiaval mimo spoločnej domácnosti, z ktorej sa odsťahoval. O odvolaní sťažovateľky rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pričom sa v plnom rozsahu stotožnil s jeho skutkovými a právnymi závermi. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala sťažovateľka dovolanie, ktoré najvyšší súd napadnutým uznesením ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP a žalovanému priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania.
z odôvodnenia	Ťažiskom sťažnostnej argumentácie je tvrdenie sťažovateľky, že napriek výslovnej námietke nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 421 ods. 1 CSP najvyšší súd nesprávne z obsahu jej dovolania vyvodil, že dovolacie námietky smerovali k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Dovolanie tak nesprávne posudzoval len z hľadiska dôvodu prípustnosti podľa § 420 písm. f) CSP. Ústavný súd sa detailne oboznámil s obsahom predloženého dovolania a dospel k záveru, že sťažovateľka rozhodne nepredniesla dovolaciu argumentáciu, ktorá by atakovala výlučne skutkovú stránku konania ani netvrdila, že v konaní je potrebné vykonať ďalšie dôkazy. Predmetom dovolania totiž bola (okrem iného) namietaná nesprávnosť právneho záveru konajúcich súdov, že správanie sa žalovaného voči nej ako darkyni a jej blízkym osobám nedosahuje intenzitu

	<p>správania v hrubom rozpore s dobrými mravmi a neodôvodňuje preto aplikáciu § 630 Občianskeho zákonníka. Obsah dovolania teda tvorila zjavná kritika právneho posúdenia (či právneho vyhodnotenia) ustáleného skutkového stavu konajúcimi súdmi nižšej inštancie. Sťažovateľka pritom konkrétne uviedla, v čom spočíva nesprávnosť právneho posúdenia veci, aké právne posúdenie považuje za správne, pričom označila aj rozpor prijatých právnych záverov s judikatúrou najvyššieho súdu k obdobnej právnej otázke. Ak preto najvyšší súd v bode 12 svojho uznesenia uvádza, že „dovolaťka predovšetkým namieta nedostatky v procese hodnotenia dokazovania“, ide o deformovanú interpretáciu skutočného obsahu dovolania sťažovateľky. Navyše, najvyšší súd sám rozporuplne v bode 9 uznesenia konštatuje, že podľa sťažovateľky odvolací súd vyvodil zo správnych skutkových záverov nesprávne právne závery, pokiaľ ide o posúdenie správania žalovaného ako predpokladu na vrátenie daru podľa § 630 Občianskeho zákonníka. Ústavný súd tak zastáva názor, že najvyšší súd pochybil, keď uvedené dovolacie námietky týkajúce sa nesprávneho právneho posúdenia veci nevyhodnotil ako dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania aj podľa § 421 ods. 1 CSP a obmedzil sa len na posúdenie dovolania z hľadiska § 420 písm. f) CSP. V kontexte uvedeného potom úplne zmätočne vyznieva aj výhrada najvyššieho súdu, že sťažovateľka v dovolaní nešpecifikovala, ktorý z alternatívnych dôvodov prípustnosti dovolania podaného pre právne posúdenie veci uplatňuje. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že takáto požiadavka je v zmysle judikatúry ústavného súdu ústavne neutržateľná (pozri napr. I. ÚS 51/2020).</p> <p>Ústavný súd súčasne nemohol prehliadnuť, že najvyšší súd pri posudzovaní existencie väd zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP v rozsahu jednej vety uviedol, že sťažovateľka namietala nedostatočné odôvodnenie rozsudku krajského súdu, avšak uvedené ponechal len v rovine konštatovania bez poskytnutia akéhokoľvek záveru v tomto smere.</p> <p>Sumarizujúc, uvedené ústavný súd uzatvára, že najvyšší súd odmietnutím dovolania sťažovateľky v dôsledku nesprávnej interpretácie jeho skutočného obsahu zamedzil sťažovateľke prístup k dovolaciemu súdu, v dôsledku čoho zasiahol do jej základného práva na súdnu ochranu. Ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov</p>	
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>klúčové slová</p>	<p>dar, darovanie rozhodnutie-odôvodnenie práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu dovolanie</p>

<p>spisová značka</p>	<p>I. ÚS 454/2022</p>
<p>populárny názov</p>	<p>Doručovanie v civilnom súdnom konaní</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Jana Baricová</p>
<p>druh konania</p>	<p>konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>Nález - Nález</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>27.10.2022</p>
<p>dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv</p>	<p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov</p>
<p>analytická právna veta</p>	<p>Doručovanie ovplyvňuje skúmanie procesných podmienok základného konania,</p>

	<p>odvolacieho konania, ako aj konania o mimoriadnych opravných prostriedkoch. Právna úprava doručovania preto plne rešpektuje záujmy účastníkov konania a nevyhnutnosť ich úplného a účinného informovania prostredníctvom tohto procesnoprávneho úkonu. Ak nebola písomnosť doručená správne, podľa predpisov upravujúcich tento úkon, má to priamo za následok vadnosť, nezákonnosť doručenia, s ktorou vadou sú spojené závažné procesnoprávne účinky; ak došlo k vadnému doručeniu rozhodnutia alebo ho súd vôbec opomenul doručiť, nemôže rozhodnutie nadobudnúť právoplatnosť</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Najvyšší súd v spore sťažovateľa (žalobcu) proti obci Holčíkovce (žalovanej) o zaplatenie sumy 6 190,99 eur s príslušenstvom, o námietke zaujatosti uplatnenej sťažovateľom proti sudcom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) rozhodol tak, že sudcovia krajského súdu JUDr. J. T. a JUDr. I. R. nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 4 Cb 1/2008, keďže nezistil žiadne skutočnosti významné z hľadiska § 49 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), ktoré by spochybňovali ich nezaujatosť a nestrannosť; konanie o námietke zaujatosti proti sudkyňi krajského súdu JUDr. D. B. najvyšší súd zastavil, keďže jej 31. decembra 2021 zanikla funkcia sudcu.</p> <p>Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny napadnutým uznesením najvyššieho súdu č. k. 2 Ndob 21/2021 zo 16. februára 2022 vydaným v konaní o námietke zaujatosti, ktoré sťažovateľ považuje za vydané predčasne a v rozpore s právnou úpravou doručovania písomností do vlastných rúk.</p>
z odôvodnenia	<p>Ústavný súd ústavnú sťažnosť prijal na ďalšie konanie predovšetkým kvôli zisteniu a overeniu, či najvyšší súd o námietke zaujatosti uplatnenej sťažovateľom proti sudcom krajského súdu rozhodol ústavne akceptovateľným spôsobom, a to najmä vzhľadom na právnou úpravu doručovania písomností podľa § 105 a nasl. CSP.</p> <p>Zo spisu krajského súdu č. k. 4 Cb 1/2008 ústavný súd zistil, že sa v ňom nachádza len splnomocnenie sťažovateľa zo 16. septembra 2020, ktorým advokáta JUDr. Miloša Gera splnomocnil na podanie dovolania proti rozhodnutiu najvyššieho súdu č. k. 2 Obo 6/2020-1404 z 30. júna 2020 a na zastupovanie sťažovateľa pred najvyšším súdom v dovolacom konaní.</p> <p>Ústavný súd poukazuje na to, že k zmyslu a významu doručovania v občianskom súdnom konaní sa najvyšší súd vyjadril už v uznesení č. k. 5 Cdo 190/2009 z 30. júna 2010, pričom konštatoval, že „Právna úprava doručovania v občianskom súdnom konaní plní veľmi významnú funkciu. Súd totiž môže konať a rozhodovať len vtedy, ak má riadne preukázané, že účastníci dostali všetky písomnosti, ktorých prijatie a znalosť je predpokladom ďalšieho postupu v konaní, použitia opravného prostriedku, prostriedkov procesnej obrany a ochrany a ďalších úkonov, ktoré je prípustné urobiť len v zákonom alebo súdom ustanovenej lehote. Obzvlášť doručovanie súdnych rozhodnutí vo veci samej je nevyhnutným predpokladom právoplatného skončenia veci, prípadne i vykonateľnosti súdneho rozhodnutia (ak je rozhodnutie vykonateľné bez ohľadu na právoplatnosť). Doručovanie ovplyvňuje skúmanie procesných podmienok základného konania, odvolacieho konania, ako aj konania o mimoriadnych opravných prostriedkoch. Právna úprava doručovania preto plne rešpektuje záujmy účastníkov konania a nevyhnutnosť ich úplného a účinného informovania prostredníctvom tohto procesnoprávneho úkonu. Ak nebola písomnosť doručená správne, podľa predpisov upravujúcich tento úkon, má to priamo za následok vadnosť, nezákonnosť doručenia, s ktorou vadou sú spojené závažné procesnoprávne účinky; ak došlo k vadnému doručeniu rozhodnutia alebo ho súd vôbec opomenul doručiť, nemôže rozhodnutie nadobudnúť právoplatnosť.“</p> <p>Ústavný súd konštatuje, že v posudzovanom prípade niet žiadnych pochyb o tom, že uznesenie najvyššieho súdu č. k. 1 Ndob 2/2022 z 19. januára 2022 nebolo doručené správne podľa procesnoprávných predpisov upravujúcich tento</p>

	<p>úkon, a táto vada má priamo za následok nezákonnosť doručenia a sú s ňou sú spojené závažné procesnoprávne účinky, a teda uvedené uznesenie nemohlo nadobudnúť právoplatnosť. Pri následnom rozhodovaní o námietke predpojatosti vznesenej sťažovateľom proti sudcom krajského súdu najvyšší súd nevenoval dostatočnú pozornosť skúmaniu podmienok tohto konania, medzi ktoré patrilo aj doručenie uznesenia najvyššieho súdu č. k. 1 Ndob 2/2022 z 19. januára 2022 sťažovateľovi. Zarážajúce na tejto situácii je to, že najvyšší súd svoje prvotné tvrdenie o riadnom a účinnom doručení uznesenia najvyššieho súdu č. k. 1 Ndob 2/2022 z 19. januára 2022 nedokázal korigovať vo svojom ďalšom vyjadrení, keď ústavný súd v uznesení o prijatí veci na ďalšie konanie jasne uviedol, v čom je zrejмый rozpor, a spolu s ním zaslal najvyššiemu súdu aj vyjadrenie advokáta JUDr. Miloša Gera, že sťažovateľa v konaniach vedených najvyšším súdom pod sp. zn. 1 Ndob2/2022 a sp. zn. 2 Ndob 21/2021 nezastupoval.</p> <p>Tvrdenie sťažovateľa, že najvyšší súd o ním uplatnenej námietke zaujatosti proti sudcom krajského súdu rozhodol predčasne, je preto opodstatnené.</p> <p>Ústavný súd podľa § 127 ods. 2 ústavy a jemu zodpovedajúcemu § 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde rozhodol, že uznesením najvyššieho súdu č. k. 2 Ndob 21/2021 zo 16. februára 2022 boli porušené základné práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, preto napadnutý rozsudok najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	občianske súdne konanie-Civilný sporový poriadok zaujatosť / predpojatosť-námietka zaujatosti konanie-splnenie podmienok konania

spisová značka	I. ÚS 462/2022
populárny názov	Precedentná záväznosť rozhodnutia SD EÚ
sudca spravodajca	Rastislav Kaššák
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	03.11.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov
analytická právna veta	Rozhodnutie Súdneho dvora je pre súdy precedentne záväzné, a to odvtedy, ako je uverejnené vo Vestníku Európskej únie v tom-ktorom jazyku členského štátu. Absencia uplatnenia pre vec relevantnej judikatúry Súdneho dvora (v zmysle princípu prednosti, pozn.) je dostatočným dôvodom na vyslovenie porušenia základného práva na súdnu ochranu a zrušenie napadnutého rozhodnutia zo strany ústavného súdu.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka vo veci samej vystupovala v procesnom postavení žalobkyne a žalobou podanou na Okresnom súde Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) 12. apríla 2016 sa voči žalovanej obchodnej spoločnosti, domáhala zaplata sumy 1 408,13 eur s príslušenstvom z titulu vydania bezdôvodného obohatenia. Žalobu podala z dôvodu, že aj napriek vadám uzatvorenej úverovej zmluvy, ktoré spôsobovali bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru, žalovaná od sťažovateľky prijala plnenie nad rámec poskytnutej istiny, na ktoré podľa sťažovateľky nemala právny nárok. O podanej žalobe ako prvoinštančný súd rozhodol okresný súd rozsudkom z 24. januára 2017, ktorým žalobe vyhovel a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť sťažovateľke sumu 1 408,13 eur spolu s úrokom z omeškania. Zároveň

	<p>sťažovateľke priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Proti rozsudku okresného súdu podala odvolanie žalovaná, o ktorom rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom z 9. decembra 2020, ktorým zmenil rozsudok okresného súdu a žalobu sťažovateľky zamietol. Sťažovateľka následne podala proti rozsudku krajského súdu dovolanie [ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)], o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom tak, že ho zamietol.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Sťažovateľka ústavnou sťažnosťou namieta porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu. Má za to, že najvyšší súd sa nevysporiadal s jej námietkou týkajúcou sa nesprávneho právneho posúdenia dvoch pre vec kľúčových otázok, 7 a to či išlo o spotrebiteľský alebo nespotebiteľský charakter zmluvného vzťahu a tiež otázku aplikácie režimu úmyselného bezdôvodného obohatenia.</p> <p>Ústavný súd za najzávažnejšiu námietku sťažovateľky vo vzťahu k napadnutému rozsudku považoval, že najvyšší súd sa nemal dostatočne argumentačne vysporiadať s ňou uplatnenou námietkou týkajúcou sa aplikácie režimu úmyselného bezdôvodného obohatenia a v tej súvislosti s nemožnosťou aplikácie skoršieho rozhodnutia dovolacieho súdu (uznesenia najvyššieho súdu z 18. októbra 2018, pozn.) v jej veci s poukazom na závery Súdneho dvora vyjadrené v jeho rozhodnutí č. C-485/19 z 22. apríla 2021 (LH proti Profi Credit Slovakia s. r. o., pozn.) vydanom pred rozhodnutím v predmetnej veci. Na účel posúdenia opodstatnenosti uplatnených sťažnostných námietok sťažovateľky sa ústavný súd oboznámil aj s obsahom vyžiadaného zberného spisu najvyššieho súdu.</p> <p>Preskúmaním napadnutého rozsudku najvyššieho súdu v okolnostiach danej veci ústavný súd nemohol inak, ako dospieť k záveru, že najvyšší súd v dôsledku absencie reflektovania na závery uvedené v rozhodnutí Súdneho dvora č. C-485/19 z 22. apríla 2021 (LH proti Profi Credit Slovakia s. r. o., pozn.) vydaného pred rozhodnutím v predmetnej veci a len strohým odvolaním sa na svoje pôvodné rozhodnutie (uznesenie najvyššieho súdu z 18. októbra 2018, pozn.), ktoré však už v danom čase nebolo súladné s uvedenou judikatúrou Súdneho dvora, neposkytol sťažovateľke adekvátnu ochranu a porušil tak jej právo na súdnu ochranu, resp. spravodlivé súdne konanie.</p> <p>Ak by najvyšší súd neopomenul vziať do úvahy predmetné rozhodnutie Súdneho dvora, nemohlo by z jeho strany ostať nepovšimnutým ani posúdenie otázky, či v danom prípade išlo o spotrebiteľský vzťah medzi sťažovateľkou a žalovanou, a od toho by následne musel závisieť aj záver týkajúci sa ne/riešenia otázky úmyselného bezdôvodného obohatenia vo vzťahu k uplatneniu 10-ročnej premlčacej doby. Zároveň ústavný súd dáva do pozornosti, že najvyšší súd v tejto súvislosti opomenul vysporiadať sa aj so svojou vlastnou novšou judikatúrou (uznesením najvyššieho súdu z 28. februára 2022, pozn.), ktorá tieto závery (uvedené v rozhodnutí Súdneho dvora č. C-485/19 z 22. apríla 2021, pozn.) už uplatnila. Uvedené ústavný súd podotkol, berúc do úvahy, že nie je jeho úlohou zjednocovať judikatúru najvyššieho súdu. Už len uvedená skutočnosť, teda primárne absencia uplatnenia pre vec relevantnej judikatúry Súdneho dvora (v zmysle princípu prednosti, pozn.) na prípad sťažovateľky, je dostatočným dôvodom na to, aby zo strany ústavného súdu bol napadnutý rozsudok zrušený. Len na záver je vhodné podotknúť, že predmetné rozhodnutie Súdneho dvora je pre súdy precedentne záväzné, a to odvtedy, ako je uverejnené vo Vestníku Európskej únie v tom-ktorom jazyku členského štátu.</p> <p>Ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu došlo k porušeniu práva sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP</p>	

a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	bezdôvodné obohatenie rozhodnutie-odôvodnenie práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na spravodlivý proces spotrebiteľ, spotrebiteľské právo arbitrážnosť

Uznesenie:

spisová značka	I. ÚS 532/2022
populárny názov	Subjekt pasívne legitimovaný na náhradu škody
sudca spravodajca	Rastislav Kaššák
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	19.10.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 47 ods. 3 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 129
analytická právna veta	Pre záver o subjekte pasívne legitimovanom na náhradu škody v zmysle § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka je podľa najvyššieho súdu rozhodujúce, že ku vzniku škody došlo pri činnosti uskutočňovanej pre poverovateľa, pri ktorej škodca nesledoval svoj vlastný záujem, ale z objektívneho i subjektívneho hľadiska plnenie úloh poverovateľa. Nesamostatný pomocník koná pod kontrolou poverovateľa a ani z pohľadu tretích osôb nevystupuje samostatne a na vlastné riziko. Samostatný pomocník síce vykonáva činnosť pre poverovateľa, avšak samostatne, na vlastné riziko a vlastnú zodpovednosť s tým, že ingerencia zo strany poverovateľa nedosahuje takú mieru, aby bolo spravodlivé označiť ho za subjekt zodpovedný za cudzie protiprávne konanie. Relevanciu nemá skutočnosť, či je pomocník podnikateľským subjektom a či medzi ním a poverovateľom existuje priamy zmluvný vzťah, resp. formálny vzťah subordinácie, ale záver o tom, či ide o samostatného alebo nesamostatného pomocníka, bude možné dospieť až na základe ustálenia skutočnej povahy ich vzájomného vnútorného vzťahu a miery ingerencie a kontroly poverovateľa k jeho pomocníkovi.
skutkový stav a základné fakty	V konaní vedenom okresným súdom mala sťažovateľka procesné postavenie žalovanej v 3. rade. Predmetné konanie sa začalo na základe žaloby žalobcov v 1 a 3. rade, ktorou sa proti sťažovateľke, a Ďalším žalovaným v 1. až 6. rade domáhali náhrady nemajetkovej ujmy v sume 133 000 eur spôsobenej zásahom do ich osobnostných práv protiprávnym konaním žalovaných. Svoju žalobu odôvodnili tým, že v obci prebiehali stavebné a výkopové práce, na ktorých bolo angažovaných viacero subjektov v rámci subdodávateľského reťazca. Po ukončení prác zostal 4. októbra 2012 na ceste neoznačený výkop, do ktorého pri prechádzaní vošiel predným kolesom bicykla manžel žalobkyne v 1. rade a otec maloletých žalobcov v 2. a 3. rade, následne spadol z bicykla, pričom pri páde utrpel vnútrolebečné poranenie hlavy s krvácaním do mozgu, v dôsledku ktorého na mieste zomrel. Rozsudkom z 26. apríla 2018 okresný súd zastavil konanie proti žalovanému v 1. rade, čo odôvodnil nedostatkom jeho procesnej subjektivity podľa § 62 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), keďže ide o združenie podľa §

	<p>829 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré nemá spôsobilosť na práva a povinnosti (prvý výrok). Zamietol žalobu proti žalovaným v 2. až 6. rade (druhý výrok), konštatujúc absenciu ich pasívnej vecnej legitímácie žalovaným v 2. až 6. rade a intervenientom na ich strane nepriznal nárok na náhradu trov konania (tretí výrok).</p> <p>O odvolaní žalobcov rozhodol krajský súd rozsudkom z 27. marca 2019, ktorým rozsudok okresného súdu v jeho napadnutom druhom a treťom výroku potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP.</p> <p>Proti rozsudku krajského súdu podali žalobcovia dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodili z § 421 ods. 1 písm. b) CSP, namietajúc nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižšej inštancie, ktoré síce aplikovali správne ustanovenie zákona, avšak nesprávne ho interpretovali. Podľa názoru žalobcov zodpovedá za náhradu nemajetkovej ujmy sťažovateľka a žalovaný v 2. rade ako zhotoviteľia diela bez ohľadu na to, aké osoby pri výkone svojej činnosti použili.</p> <p>Napadnutým uznesením najvyšší súd podľa § 449 ods. 1 CSP zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Ústavný súd sa podrobne oboznámil s odôvodnením napadnutého uznesenia a obsahom dovolania žalobcov pripojeného k ústavnej sťažnosti a dospel k záveru, že rozhodnutie najvyššieho súdu nevychádza z extenzívneho výkladu procesných noriem Civilného sporového poriadku regulujúcich prípustnosť dovolania. Žalobcovia prípustnosť dovolania vyvodzovali z § 421 ods. 1 písm. b) CSP, namietajúc nesprávne právne posúdenie, pokiaľ ide o interpretáciu § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Napriek tomu, že právna otázka nebola v dovolaní sformulovaná explicitne, z jeho obsahu jednoznačne vyplýva, že žalobcovia relevantne konfrontovali právny záver súdov nižšej inštancie o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaných z dôvodu, že na aplikáciu § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa vyžadoval zmluvný či pracovný vzťah pôvodu zásahu k žalovaným. Dovolanie žalobcov je určité a zrozumiteľné a je z neho bez akýchkoľvek pochybností zrejmé, na akých dôvodoch prípustnosti dovolania a dôvodoch dovolania bolo založené. Ak teda najvyšší súd vyhodnotil dovolanie žalobcov so zreteľom na jeho text ako prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP a snažil sa spoľahlivo ustáliť podstatu dovolacej argumentácie žalobcov, uplatnil tým materiálny prístup k ochrane práv dovolateľov, čo nemožno považovať za ústavnoprávneho hľadiska za neakceptovateľné.</p> <p>Ústavný súd sa nestotožňuje ani s ďalšou námietkou sťažovateľky týkajúcou sa nedostatočného a nepresvedčivého odôvodnenia napadnutého uznesenia. Najvyšší súd totiž jasne a adekvátne vysvetlil dôvody, ktoré ho viedli k zrušeniu rozsudku odvolacieho súdu, keď po formulovaní viacerých teoreticko-právnych východísk zrozumiteľným spôsobom identifikoval nesprávnosť právnych záverov konajúcich súdov nižšej inštancie v nastolenej otázke presunu zodpovednosti za škodu spôsobenú tzv. použitou osobou v zmysle § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka (bod 12 napadnutého uznesenia). Aj napriek tomu, že najvyšší súd osobitne nereagoval na argumenty sťažovateľky obsiahnuté v jej vyjadrení k dovolaniu, nemožno odôvodnenie napadnutého uznesenia považovať za dosahujúce intenzitu porušenia práva na spravodlivé súdne konanie.</p> <p>Napokon sa ústavný súd zamerl na posúdenie opodstatnenosti tretej sťažnostnej námietky, ktorou sťažovateľka „brojí“ proti chybnej a svojvoľnej interpretácii § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka najvyšším súdom. Sťažovateľka v podstatnom tvrdí, že osobou použitou v zmysle § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka nemôže byť podnikateľský subjekt, pretože by to popieralo povahu podnikateľskej činnosti. Akcentuje, že základným predpokladom aplikácie daného zákonného ustanovenia je vzájomný vzťah nadriadenosti a podriadenosti medzi poverovateľom a osobou použitou na výkon jeho činnosti, ktorý však v posudzovanom prípade evidentne absentoval.</p> <p>Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že najvyšší súd pri formulovaní</p>

	<p>svojich záverov vychádzal z potreby rozlíšenia pomocníkov (t. j. osôb použitých niekým iným – poverovateľom pri jeho činnosti) na kategóriu samostatných pomocníkov a nesamostatných pomocníkov, pričom uvedené delenie považoval za kľúčové pre posúdenie presunu zodpovednosti za škodu spôsobenú tretím osobám. Najvyšší súd akcentoval, že podstatný rozdiel medzi samostatným a nesamostatným pomocníkom spočíva v miere (intenzite) kontroly, udeľovaní pokynov a usmernení zo strany osoby, ktorá pomocníka pri svojej činnosti využíva – poverovateľa. Konkretizoval, že nesamostatný pomocník koná pod kontrolou poverovateľa a ani z pohľadu tretích osôb nevystupuje samostatne a na vlastné riziko (bod 11.5. napadnutého uznesenia). Samostatný pomocník síce vykonáva činnosť pre poverovateľa, avšak samostatne, na vlastné riziko a vlastnú zodpovednosť s tým, že ingerencia zo strany poverovateľa nedosahuje takú mieru, aby bolo spravodlivé označiť ho za subjekt zodpovedný za cudzie protiprávne konanie (bod 11.4. napadnutého uznesenia). Na rozdiel od konajúcich súdov nižšej inštancie najvyšší súd uzavrel, že existencia priameho zmluvného vzťahu medzi poverovateľom a tým, kto pre neho činnosť vykonáva, nie je rozhodujúca, keďže podľa slov najvyššieho súdu by sa poverovateľ jednoducho vyhol svojej zodpovednosti za škodu spôsobenú tretím osobám pri jeho činnosti voľbou vnútorného právneho vzťahu medzi ním a jeho pomocníkom. Pre záver o subjekte pasívne legitimovanom na náhradu škody v zmysle § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka je podľa najvyššieho súdu rozhodujúce, že ku vzniku škody došlo pri činnosti uskutočňovanej pre poverovateľa, pri ktorej škodca nesledoval svoj vlastný záujem, ale z objektívneho i subjektívneho hľadiska plnenie úloh poverovateľa.</p> <p>Najvyšší súd namiesto povrchného či formalistického prístupu zvolil materiálny prístup k posúdeniu vzťahu medzi poverovateľom a pomocníkom. To znamená, že relevanciu nemá skutočnosť, či je pomocník podnikateľským subjektom a či medzi ním a poverovateľom existuje priamy zmluvný vzťah, resp. formálny vzťah subordinácie, ale záver o tom, či ide o samostatného alebo nesamostatného pomocníka, bude možné dospieť až na základe ustálenia skutočnej povahy ich vzájomného vnútorného vzťahu a miery ingerencie a kontroly poverovateľa k jeho pomocníkom.</p> <p>Ústavný súd sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.</p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
kľúčové slová	náhrada nemajetkovej ujmy dovolenie dôvody-nesprávne právne posúdenie zodpovednosť-za škodu práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu

spisová značka	I. ÚS 545/2022
populárny názov	Žaloba o neplatnosť skončenia pracovného pomeru-premlčanie
sudca spravodajca	Miloš Maďar
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	19.10.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 47 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 47 ods. 3 Ústava Slovenskej republiky čl. 12 ods. 1
analytická právna veta	Účelom právnej úpravy dvojmesačnej lehoty na uplatnenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru na súde či už zamestnancom alebo zamestnávateľom je čo najskôr dosiahnuť stav právnej istoty. Účelom právnej úpravy ochrannej doby je

	<p>chrániť (výlučne) zamestnanca pred nepriaznivými dopadmi určitých okolností, v ktorých sa nachádza (praceneschopnosť, materská dovolenka, atď.), nie vytvoriť mu širší časový priestor (v niektorých prípadoch aj celé roky) na podanie žaloby o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru na súde.</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>O žalobe sťažovateľa o neplatnosť výpovede a o náhradu mzdy rozhodol okresný súd čiastočným rozsudkom z 13. januára 2015 tak, že určil, že výpoveď je neplatná. Na odvolanie žalovaného krajský súd uznesením z 5. októbra 2015 rozsudok okresného súdu zrušil vo výroku, ktorým určil, že výpoveď je neplatná, a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Podľa právneho názoru krajského súdu s odvolaním sa na judikát R 119/1999 podal sťažovateľ žalobu po uplynutí prekluzívnej lehoty podľa § 77 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákonník práce“), keďže na začiatok plynutia tejto lehoty nemala žiadny vplyv praceneschopnosť sťažovateľa.</p> <p>Okresný súd následne rozsudkom zo 14. januára 2016 žalobu v celom rozsahu zamietol. Krajský súd na odvolanie sťažovateľa rozsudkom z 20. septembra 2016 napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd rozsudkom č. k. 3 Cdo 29/2017 z 22. marca 2018 (ďalej aj „prvý rozsudok najvyššieho súdu“) tak, že ho zamietol. Tento rozsudok napadol sťažovateľ svojou prvou ústavnou sťažnosťou, o ktorej rozhodol ústavný súd nálezom č. k. II. ÚS 332/2018 z 22. októbra 2018. Konštatoval, že najvyšší súd prvým rozsudkom porušil základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, zrušil ho a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Ústavný súd najvyššiemu súdu vytkol, že nepostúpil dovolanie sťažovateľa na rozhodnutie veľkému senátu v zmysle § 48 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Po vrátení veci najvyšší súd uznesením č. k. 3 Cdo 257/2018 z 23. mája 2019 postúpil vec veľkému senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu (ďalej len „veľký senát“), pričom za kľúčovú považoval otázku, či pre začiatok plynutia lehoty na uplatnenie práva na určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru má vplyv praceneschopnosť zamestnanca.</p> <p>Najvyšší súd vo veľkom senáte napadnutým rozsudkom dovolanie sťažovateľa zamietol podľa § 448 CSP ako nedôvodné. Podľa jeho názoru skutočnosť, že sťažovateľ sa počas plynutia výpovednej doby stal dočasne praceneschopným, bola z hľadiska plynutia prekluzívnej lehoty irelevantná, čím zotrval na právnych záveroch vyplývajúcich z judikátu R 119/1999.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Sťažovateľ je presvedčený o nesprávnosti právneho názoru najvyššieho súdu, ktorý posúdil jeho žalobu o neplatnosť výpovede ako podanú oneskorene, po uplynutí prekluzívnej lehoty podľa § 77 Zákonníka práce. Z dôvodu zmeny právnej úpravy podľa sťažovateľa nie je možné zotrvať na právnej vete judikátu R 119/1999 (podľa ktorej počiatok a plynutie lehoty na uplatnenie práva na určenie neplatnosti rozviazania pracovného pomeru podľa § 64 zákona č. 65/1965 Zb. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 65/1965 Zb.“) nemôže ovplyvniť ani prípadná praceneschopnosť zamestnanca), keďže za správny považuje opačný právny názor najvyššieho súdu vyjadrený v rozsudku č. k. 7 MCdo 1/2010 z 12. decembra 2011, ktorý vychádza z aktuálnej úpravy § 77 Zákonníka práce. Okrajovo namieta aj nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku.</p> <p>Veľký senát najvyššieho súdu v napadnutom rozsudku posudzoval, či oproti právnej úprave § 64 zákona č. 65/1965 Zb. (a teda aj právnym záverom vyjadreným v judikáte R 119/1999) došlo v § 77 Zákonníka práce k takej radikálnej zmene, ktorá by znamenala zvýšenú ochranu zamestnanca, a teda znamená prekonanie právnych záverov vyjadrených v dotknutom judikáte. Porovnaním znení predmetných ustanovení uzavrel, že jedinou zmenou je vypustenie slovného spojenia „týmto rozviazaním“, a zároveň konštatoval, že z dôvodovej správy k Zákonníku práce nevyplýva zámer zákonodarcu touto zmenou poskytnúť zvýšenú ochranu zamestnancovi. Najvyšší súd zrekapituloval závery judikátu R 119/1999 a zdôraznil (aj s odkazom na § 36 Zákonníka práce), že pri výklade § 77 Zákonníka práce považuje za určujúcu zásadu právnej istoty, keďže účelom právnej úpravy dvojmesačnej lehoty na uplatnenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru na súde či už zamestnancom alebo</p>

	<p>zamestnávateľom je čo najskôr dosiahnuť stav právnej istoty. Účelom právnej úpravy ochranného doby je chrániť (výlučne) zamestnanca pred nepriaznivými dopadmi určitých okolností, v ktorých sa nachádza (praceneschopnosť, materská dovolenka, atď.), nie vytvoriť mu širší časový priestor (v niektorých prípadoch aj celé roky) na podanie žaloby o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru na súde. Najvyšší súd pri výklade sporného § 77 Zákonníka práce uprednostnil princíp právnej istoty aj s odkazom na závery odbornej literatúry. Stanovisko katedry pracovného práva a práva sociálneho zabezpečenia Právnickej fakulty Univerzity Komenského (ktoré si veľký senát v zmysle § 48 ods. 4 CSP vyžiadal pred rozhodnutím) zdôrazňuje rešpektovanie rovnosti oboch subjektov pracovnoprávneho vzťahu v prípade skončenia pracovného pomeru na základe právneho úkonu a pripomína, že § 77 v spojení s § 36 a § 37 Zákonníka práce patria do všeobecnej časti pracovného práva a vyjadrujú východiská (týkajúce sa aj plynutia času) vzťahujúce sa na celú oblasť tohto odvetvia, naproti tomu § 64 Zákonníka práce (upravujúce ochrannú dobu, pozn.) patrí do osobitnej časti pracovného práva. V závere konštatoval, že sťažovateľ podal na súde žalobu až po uplynutí prekluzívnej lehoty podľa § 120 zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v spojení s § 77 Zákonníka práce. Skutočnosť, že sa počas plynutia výpovednej doby stal dočasne praceneschopným, bola z hľadiska plynutia prekluzívnej lehoty irelevantná.</p> <p>Situáciu, keď bola otázka vplyvu praceneschopnosti zamestnanca, ktorému bola daná výpoveď, na začiatok a plynutie lehoty, v ktorej sa mohol na súde domáhať určenia neplatnosti tohto zrušovacieho prejavu zamestnávateľa najvyšším súdom, vyriešená rozdielne (R 119/1999 a 7 MCdo 1/2010), ústavný súd v konaní vedenom pod sp. zn. I. ÚS 332/2018 o prvej ústavnej sťažnosti sťažovateľa vyhodnotil tak, že hoci existuje publikované stanovisko k danej právnej otázke, ktoré však vychádza z odlišného znenia zákona umožňujúceho (aj) rozdielny výklad, neoprávňuje to senát nepostúpiť vec veľkému senátu, keďže autoritatívnym a záväzným spôsobom možno otázku vyriešiť iba verdiktom veľkého senátu.</p> <p>Pri zohľadnení skutočnosti, že v prejednávanej veci nejde o prekonanie ustálenej judikatúry najvyššieho súdu, ale o zotrvanie na právnom názore vyjadrenom v publikovanom stanovisku, možno odôvodnenie najvyššieho súdu považovať za dostačujúce. Najvyšší súd tak podľa ústavného súdu v podstatných bodoch odôvodňujúcich zamietnutie dovolania sťažovateľa dostatočne uviedol dôvody, na základe ktorých dospel k záveru, že nie je potrebné sa odchýliť od záveru vyplývajúceho z judikátu R 119/1999.</p> <p>Závery najvyššieho súdu možno považovať z ústavného hľadiska za akceptovateľné a udržateľné. Ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov</p>	
<p>súvisiace právne predpisy</p>	<p>zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov</p>
<p>klúčové slová</p>	<p>právna istota práca, pracovný pomer-neplatnosť rozviazania preklúzia lehota-na podanie žaloby</p>

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky.

republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.